

E-hälsa bortom "e" – EHETEL fyller tio år och ser framåt

Innehåll

- ▶ E-hälsa bortom "e" – EHETEL fyller tio år och ser framåt ... 1
- ▶ En perspektivförskjutning 1
- ▶ Bortom upptäckt, acceptans och sjösättning kommer integrationen med hälso- och sjukvården 1
- ▶ Att delta i EHETEL är att vara i centrum för Europas e-hälsoarbete 2
- ▶ Patientperspektivet är fokus i det framtida EHETEL..... 2
- ▶ e-hälsokalender 2009..... 2

"En perspektivförskjutning"

David Lloyd Williams, medlem i EHETEL:s styrelse säger att "mycket återstår att göra, men kanske är det så att det ytterst handlar om att vi måste ändra våra synsätt- eHälsa handlar om att kunna ge god vård lokalt till människor som behöver den, att effektivt och ändamålsenligt ta sig an de utmaningar som kommer att finnas i vårt samhälle, att ta till vara de medicinska framstegen genom att använda det IT kan ge."

Genom utvecklingen av hälsoinformatiken har vi under det senaste årtiondet sett påtagliga förändringar i hur sjukvård bedrivs. eHälsa är idag en symbol för en modernisering av hälso- och sjukvården. Den stöder kvalitet i vården, patientens ställning, effektivitet och personalens arbetstillfredsställelse. Detta har inte hänt av sig självt, det handlar om en synergi mellan strategisk planering, politiskt engagemang och teknisk utveckling.

EHETEL (the European Health Telematics Association) grundades 1999 och har sedan dess varit en integrerad del i detta skeende och har dessutom ofta haft rollen att stödja utvecklingsprocessen. Idag – utifrån att många olika parter deltar – så har EHETEL blivit en viktig plats för reflektion om var vi nu befinner oss och hur vi ska se på framtiden.

Inom EHETEL så sker också debatten mellan experterna, t ex på temat "när kommer medborgarna i Europa i sitt dagliga liv att kunna dra nytta av e-hälsotjänster?"

EHETEL fyllde tio år i januari 2009. Styrelsen tog födelsedagen som utgångspunkt för en tillbakablick över viktiga händelser under de senaste två decennierna samt för en blick framåt för nästa årtionde. Slutsatserna kommer att presenteras vid olika större hälso- och ehälsokonferenser över hela Europa. Dessutom publicerades i mars 2009 EHETEL:s rapport "Reflections on A Decade of eHealth – the second stage in Healthcare Transformation".

♦ I rapporten vidgas perspektivet och frågor som tas upp är tidiga utvecklingar av informatiken i hälso- och sjukvården, dagens lyckade och mindre lyckade tillämpningar för att slutligen hur e-hälsa kan bli en integrerad realitet i verksamheterna under kommande årtionde.

Bortom upptäckt, acceptans och sjösättning kommer integrationen med hälso- och sjukvården:

EHETEL:s tioåriga levnad sträcker sig över tre stadier av eHälsa (upptäckt, acceptans och sjösättning) – stadier som slutligen kommer att följas av ett fjärde, det stadium då IT är naturligt integrerat i vårdproduktion och management. I det läget kommer bokstaven "e" i "e-hälsa" att sakna innebörd och därmed försvinna.

❶ Den viktigaste händelsen under "upptäcktsfasen" (1989 – 1999) var att bidra till att möjligheter för intresserade experter inom EU att kunna arbeta gemensamt, att kunna utbyta information med varandra och ta initiativ till innovationer.

❷ Acceptansfasen (1999 – 2009) började med insikten om att skapandet och införandet av nya tjänster inte skulle ske bara för att det fanns entusiastiska e-hälsoföreträdare. För framgång krävs att alla intressenter förstår betydelsen av vad en utvecklad eHälsa kan bidra med.

❸ Sjösättningsfasen (2009 – 2019) blir en utmaning för hälso- och sjukvården. Kostnader för hälso- och sjukvård ökar och alla medlemsländerna kämpar med detta. Kanske kan den nu pågående finanskrisen bli till hjälp för ökade investeringar i e-hälsa, t ex genom statliga program.

❹ En fullständig integration av eHälsa i hälso- och sjukvården förväntas efter 2019. eHälsa har då lämnat bokstaven "e", då finns bara "hälso- och sjukvård".

Att delta i EHTEL:s verksamhet är att vara i centrum för det Europeiska e-hälsarbetet

EHTEL är en europeisk intresseorganisation som erbjuder ledarskap och en möjlighet till nätverksbildande för europeiska företag, institutioner och individuella aktörer som är hängivna idén om att hälso- och sjukvård kan förbättras med hjälp av eHälsa. Mångfalden av bakgrunder och intressen hos intressenterna gör att EHTEL, som ett neutralt forum, kan ge en mer fullständig bild av fördelar och utmaningar när informatiken ska användas såväl inom hälsoområdet som inom socialtjänst. På det sättet kan problemområden pekas ut som behöver särskild uppmärksamhet och vidare utveckling.

EHTEL stöder medlemmarna med erbjudanden om utbildning genom t ex:

- ◆ Konferenser och seminarier om interoperabilitet, hållbar telemedicin, vårdprogram för kroniskt sjuka, patientens rättigheter, infrastruktur, e-recept och samtycke.
- ◆ Intressegrupper – hälso- och sjukvårdsministrarnas grupp, gruppen för kompetenscentra och gruppen för patienter, medborgare och konsumenter.
- ◆ Arbetsgrupper om interoperabilitet inom infrastruktur och tjänster, telemedicin och vårdprogram för kroniskt sjuka, patientsäkerhet och e-förskrivning av läkemedel, styrning av kliniska processer samt innovationer och samhället.

Martin Denz, MD, och EHTEL:s president säger: "vi måste vinna patienter och hälso- och sjukvårdens professionella för vår sak, vi måste aktivt ta till oss nya modeller för hur hälso- och sjukvård produceras; vi måste verka för att hälso- och sjukvård blir en verksamhet som är medborgarorienterad och som stöds av alla intressenter – de kliniskt verksamma, verksamhetsledning, departement, försäkringsbolag, intresseföreningar, leverantörer, den medicinska och farmaceutiska industrin och dess experter och sist men inte minst människorna som behöver vår vård nu eller i framtiden". På www.ehtel.org finns mer information.

Patientperspektivet är fokus i det framtida EHTEL

I EHTEL:s nyligen reviderade dokument om patientens rättigheter inom e-hälsoområdet pekas på vad som behövs för att ge patienterna makt att påverka hur e-hälsa ska få påverka såväl behandling som förebyggande insatser. Dokumentet är resultatet av fyra års arbete inom EHTEL:s patientgrupp. En viktig slutsats är att nationella hälso- och sjukvårdsmyndigheter i hela EU måste ha ett patientorienterat synsätt när man tar fram riktlinjer som reglerar tillämpningen av system för e-hälsa och vid hantering av information i elektroniska journaler.

Under rubriken "Värdighet och respekt" tar man upp frågan om den enorma potential som eHälsa har för att förbättra livskvalitet för äldre och funktionshindrade personer samt personer med kroniska sjukdomar och andra tillstånd.

Patienter behöver dock enkelt kunna "stänga av" e-hälsoteknologin om den skulle kännas för påträngande

Angelica Frithiof, ordförande i EHTEL:s patient och medborgargrupp säger: "vi måste erkänna att trots dess fördelar, så kommer teknologi för övervakning att vara påträngande just därför att den per definition är installerad i privata hem eller i rum i vårdinstitutioner. Det är nödvändigt att vara uppmärksam på hur sådan teknologi används, hur patienter, medborgare som är beroende av vård samt deras vårdare behandlas.[...] I dokumentet argumenteras för patientens totala rätt; patienten har rätt att vara i kontroll av den teknologi som används och måste ha möjlighet att vid behov stänga av funktioner som kränker integriteten."

Värdighet och respekt är ett av åtta områden i dokumentet som i sin helhet ger en omfattande förteckning över frågeställningar som möter dagens konsumenter i Europa:

- ◆ Tillgång till nödvändig information
- ◆ Trygghet och säkerhet i informationssystemen
- ◆ Kontroll över den medicinska journalen
- ◆ Integritet och sekretess
- ◆ Värdighet och respekt
- ◆ Produkter från Internet och webben
- ◆ Synpunkter och kommentarer
- ◆ Kompensation

Mer information finns på: → www.ehtel.org

EHTEL e-hälsokalender 2009

19 – 20 februari, Prag, CZ
eHealth Conf. 2009: "eHealth for individuals, society, and the economy" cf. www.eu2009.cz

5 – 6 mars, Hannover Fair, DE
Telehealth 2009 within CeBIT (March 3 – 8)
cf. www.telehealth.de & www.cebit.de

1 – 3 april, Luxembourg
"Med-e-Tel 2009 : International eHealth, Telemedicine and Health ICT Forum for Education, Networking and Business
cf. www.medetel.lu/index.php

21 – 23 april, Berlin, DE
"conHIT – Connecting Health IT"
cf. www.conhit.de

21 – 23 april, Göteborg, SE
Vitalis eHealth Conference & Fair
cf. www.vitalis.nu

28 – 30 april, Harrogate, UK
"HC 2009 – Shaping the Future"
cf. www.bcs.org

13 – 14 maj, Brussels, BE
The 5th Annual World Health Care Congress – Europe 2009, cf. www.worldcongress.com

26 – 28 maj, Paris, FR
Hit 2009 – Health Information Technologies
cf. www.health-it.fr

29 juni – 1 juli, Berlin, DE
Healthgrid 2009, cf. berlin2009.healthgrid.org

29 augusti – 2 september, Sarajevo, Bosnia & Herzegovina
MIE 2009: "Medical Informatics in United and Healthier Europe", cf. www.mie2009.org

30 september – 3 oktober, Gastein, AT
European Health Forum Gastein 2009,
cf. www.ehfg.org

18 – 21 november, Düsseldorf, DE
MEDICA 2009, The world's largest medical fair. cf. www.medica.de

21 – 22 oktober, Brussels, BE
EHTEL Anniversary
eHealth Symposium:
Visions of Person-Centric Health
On the occasion of the
10th Anniversary of EHTEL
cf. www.ehtel.org

Hosted by the
European Economic and Social Committee

Imprint

EHTEL – European Health Telematics Association
M.E.P.S., 50 rue d'Arlon, B-1000 Brussels, Belgium

Authors/Editors:

Marc Lange
Stephan H. Schug (Editor-in-Chief)

Contact:

Tel.: +32 (2) 230 9650 / Fax: +32 (2) 230 7773
email: management@ehtel.org